

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
سازمان رفاه اجتماعی

dsw.mcsls.gov.ir

نیروی کار و حمایت اجتماعی

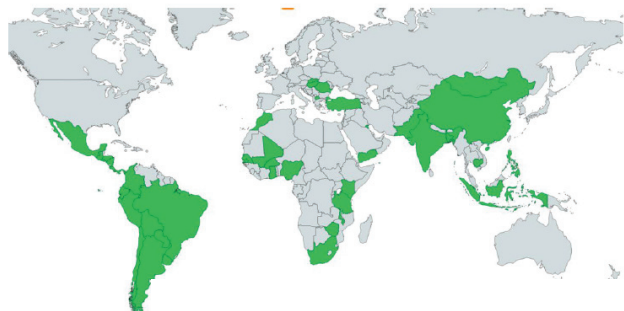
گروژا

۱۳

گزارش سیزدهم | ششم مرداد ۱۳۹۹

پیشنهاد سازمان ملل متحد به ایران: بازسازی پس از کرونا

صندوق کودکان سازمان ملل (UNICEF) و دفتر عمران سازمان ملل (UNDP) با همکاری سایر تیم‌های کشوری سازمان ملل در ایران، به تازگی برنامه «بازسازی بهتر پس از کرونا: اقدام مشترک UNCT برای ایران» را راه‌اندازی کرده است. با توجه به چالش‌های موجود، برنامه پیشنهادی سازمان ملل برای مقابله با بحران کرونا در ایران، سه رکن اساسی را در برمی‌گیرد: (۱) تقویت نظام سلامت، (۲) حمایت اجتماعی از جمعیت آسیب‌پذیر و (۳) ایجاد اشتغال و تاب‌آوری اقتصادی.

برنامه‌های پرداخت نقدی مشروط در دو دهه گذشته به نظام مساعدتی بسیاری از کشورهای جهان، به خصوص در آمریکای لاتین، راه پیدا کرده‌اند. به گزارش اداره امور اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۱۷، ۷۸ برنامه پرداخت نقدی مشروط در ۴۹ کشور (کشورهایی که با رنگ سبز مشخص شده‌اند) در حال اجرا بود.

تیم کشوری سازمان ملل متحد در ایران در پیوست گزارش خود تاکید می‌کند که ایران حتی پیش از بحران کرونا با چالش‌های اجتماعی-اقتصادی بسیاری روبه‌رو بوده است و احتمالاً تولید ناخالص داخلی آن با کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی روبرو خواهد بود. به گزارش تیم کشوری سازمان ملل در کشور، این مسئله در کنار نابرابری قابل توجه درآمد و ثروت، آسیب‌پذیری مزمن ۴۰ تا ۵۰ درصد از جمعیت، دو برابر بودن خط فقر برای ساکنین شهرها نسبت به میزان رسمی حداقل حقوق و بیکاری، به عنوان یک چالش پایدار، اهمیت برنامه‌ریزی برای افزایش توانایی جمعی در جهت سازگاری با «بحران» را دوچندان کرده است. از جمله برنامه‌های رکن دوم یعنی حمایت اجتماعی از جمعیت آسیب‌پذیر، پیشنهاد پرداخت نقدی مشروط است که امروزه در بسیاری از کشورها در حال اجراست و ارزیابی‌های مثبتی از آن صورت گرفته است. در این گزارش، ضمن ارائه چشم‌اندازی از برنامه پیشنهادی سازمان ملل برای ایران و جهان، تلاش خواهد شد به تجربه سایر کشورها در اجرای برنامه‌های نقدی مشروط نیز پرداخته شود.

کرونا، نیروی کار و حمایت اجتماعی

گزارش سیزدهم | ششم مرداد ۱۳۹۹

برنامه اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل متحد برای مقابله با بحران کرونا در ایران و جهان

طرح اضطراری اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل متحد برای حمایت از کشورها در برابر کووید-۱۹ (A UN Framework for the Immediate Socio-economic Response to COVID-۱۹)، که به تازگی ارائه شده است، ۱۶۲ کشور و سرزمین را در برمی گیرد، محدود به پایتخت نیست و روستاها، شهرها و اجتماعات محلی را نیز هدف قرار می دهد و در بازه زمانی ۱۲ تا ۱۸ ماهه تعریف شده است. برای انجام این طرح در وضعیت اضطراری حاضر، بخش زیادی از سرمایه گذاری ۱۷٫۸ میلیارد دلاری سازمان ملل برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار به طرح های مقابله با پیامدهای اقتصادی-اجتماعی کرونا معطوف خواهد شد. این گزارش ابتدا نگاهی به چارچوب کلی برنامه اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل متحد برای اقدام فوری می اندازد و سپس برنامه بازتابی تیم کشوری سازمان ملل در ایران را معرفی می کند.

حمایت های اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل در شرایط اضطراری
اقدامات اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل در راستای این برنامه ها، که بر اساس نیازهای هر کشور و به طور جداگانه تعریف می شود، پنج رکن اصلی دارد:

۱. تأمین خدمات بهداشتی و محافظت از سیستم های بهداشتی-درمانی در میانه بحران

۲. حمایت اجتماعی و ارائه خدمات اولیه اجتماعی

۳. حمایت از مشاغل، بنگاه های اقتصادی متوسط و کوچک مقیاس، و نیروی کار آسیب پذیر شاغل در بخش غیررسمی

۴. اقدامات کلان اقتصادی و هم کاری های چندجانبه

۵. هم بستگی اجتماعی و تاب آوری اجتماعات

جمعیت هدف

در راستای انجام این طرح، تهیه نقشه جامعی از گروه های آسیب پذیر است. این نقشه در مورد هر کشور، و بسته به شرایط اجتماعی-اقتصادی و جغرافیایی کشورها پیش از وقوع بحران، متفاوت خواهد بود. اما در مجموع، گروه های جمعیتی که باید به طور خاص مورد توجه قرار بگیرند شامل موارد زیر هستند:

- زنان؛
- افراد کهن سال؛
- کودکان، نوجوانان و جوانان، به ویژه زنان جوان؛
- افراد دارای معلولیت و اختلالات روانی؛
- مهاجران، پناهجویان، افراد بدون تابعیت، مهاجران داخلی و جمعیت های تحت تأثیر کشمکش های داخلی؛
- ساکنین مراکز مراقبت های روانی، مراکز توان بخشی به معنای عام یا خانه های سالمندان؛
- زاعه نشینان، افراد ساکن در سکونت گاه های غیررسمی و افراد بی خانمان؛
- افراد مبتلا به ایدز و سایر افرادی که به بیماری های زمینه ای مبتلا هستند؛
- کشاورزان خرد، صیادان، دام داران، کارگران روستایی به ویژه روستاهای دوردست، شاغلین بخش غیررسمی در شهرها و افراد خوداشتغال؛ و
- افرادی که در فقر شدید به سر می برند، و درآمد و اشتغالی بی ثبات دارند.

۱- تأمین خدمات بهداشتی و محافظت از

سیستم های بهداشتی-درمانی در میانه بحران

دست کم در نیمی از کشورهای جهان خدمات اجتماعی پوشش دهی کاملی ندارند و سالانه حدود ۱۰۰ میلیون نفر به دلیل هزینه های درمانی به فقر شدید دچار می شوند.

سازمان ملل برای مقابله با این شرایط یک استراتژی دو مرحله ای اتخاذ کرده است: نخست، اقدامات هدفمند برای کمک به کشورها در زمینه ارائه خدمات درمانی برای نجات جان افراد؛ دوم، بازسازی سیستم های بهداشتی-درمانی، و تقویت و آماده سازی این سیستم ها با تمرکز بر مراقبت های اولیه، پوشش همگانی خدمات بهداشتی و درمانی، بهبود ردیابی جمعیت های آسیب پذیر و آماده سازی سیستم های درمانی برای موج های آتی کووید-۱۹.

۲- حمایت اجتماعی و ارائه خدمات اولیه اجتماعی

همان طور که بحران مالی سال ۲۰۰۸ نشان داد، کشورهایی که از سیستم های حمایت اجتماعی و خدمات اولیه قدرت مندی برخوردار بودند، آسیب کمتری از بحران دیدند و فرآیند بازسازی را سریع تر به انجام رساندند. با این حال، ۴ میلیارد نفر از جمعیت جهان، که دوسوم آن را کودکان تشکیل می دهند، یا به حمایت های اجتماعی دسترسی ندارند و یا دسترسی آن ها بسیار محدود است. تمرکز برنامه های سازمان ملل در گسترش نظام های حمایت اجتماعی در این دوره ۱۲ تا ۱۸ ماهه، بر اساس نیاز هر کشور، بر موارد زیر خواهد بود:

(۱) ایجاد سیستم های حمایت اجتماعی تاب آور و معطوف به فقرا؛ (۲) امنیت غذایی؛ (۳) تداوم و کیفیت خدمات آب رسانی و تخلیه فاضلاب؛ (۴) تداوم آموزش برای تمامی کودکان و نوجوانان، ترجیحاً در فضای مدارس؛ (۵) تداوم ارائه خدمات مددکاری اجتماعی و دسترسی به سرپناه؛ و (۶) حمایت از قربانیان خشونت های جنسیتی.

۳- حمایت از مشاغل، بنگاه های اقتصادی متوسط و کوچک و نیروی کار آسیب پذیر شاغل در بخش غیررسمی

تنها در ربع دوم سال ۲۰۲۰، کاهش نیروی کار تمام وقت در اثر بحران کرونا می تواند به ۱۹۵ میلیون نفر برسد. امروزه، مدل های جدید کسب و کار در جهان، که عمدتاً شامل اشتغال موقت می شود، بسیاری از روابط شغلی را غیراستاندارد کرده است. در عین حال، حدود ۶۰٪ از نیروی کار در جهان، به دلیل فعالیت در بخش غیررسمی، در برابر بحران کرونا بسیار آسیب پذیرند. سه رکن پیشنهادی سازمان ملل برای حمایت از مشاغل و درآمد ها به شرح زیر است:

● **سیاست های پولی و مالی**، به طور مثال از طریق از طریق مقابله با کاهش تقاضای کل و تأثیرات منفی آن بر بازار کار.

● **حمایت های مالی فوری از کسب و کارهای متوسط و کوچک مقیاس**، افراد خود اشتغال و شاغلین بخش غیررسمی در مقیاس وسیع به طور مثال از طریق حمایت از تغییر خط تولید به کالاهای ضروری.

● حمایت از نیروی کار آسیب پذیر

۴- **اقدامات کلان اقتصادی و هم کاری های چندجانبه** بحران کرونا و اعمال قرنطینه در طول این بحران، به کاهشی چشمگیر در تقاضای کل منجر شده و برخی بخش ها و صنایع اقتصادی، از جمله بخش های تولیدی مبتنی بر زنجیره

یکی از اجزای برنامه پیشنهادی سازمان ملل برای مقابله با بحران کرونا در ایران برنامه پرداخت نقدی مشروط به حداقل ۴۲ هزار خانوار است که در سه دهک درآمدی پایین قرار داشته و فرزندان زیر ۱۸ ساله دارند.

اگرچه در ایران ۹۵ درصد جمعیت تحت پوشش بیمه اجتماعی سلامت هستند، اما نظام سلامت در ایران، حتی پیش از دوره کرونا، تحت فشار تحریم های اقتصادی، با مشکلاتی چون محدودیت واردات اقلام پزشکی ضروری، تضعیف توان مالی دولت و در نتیجه محدودیت بودجه نظام سلامت روبه رو بود.

۱- تقویت نظام سلامت

اگرچه حدود ۹۵ درصد جمعیت ایران تحت پوشش بیمه اجتماعی سلامت هستند، نظام سلامت در ایران، حتی پیش از آغاز همه گیری کووید-۱۹ و تحت فشار تحریم های اقتصادی، با مشکلاتی عیدیه روبه رو بوده است. از جمله می توان به محدودیت واردات اقلام پزشکی ضروری، تضعیف توان مالی دولت و در نتیجه محدودیت بودجه نظام سلامت و هم چنین کاهش قدرت خرید افراد و به طور ویژه اقشار فقیرتر، به طوری که آنان را از پرداخت هزینه های درمانی عاجز می ساخت، اشاره کرد. نظام بهداشت و سلامت در ایران، در برهه کنونی، برای تعادل میان اقدام مستقیم برای مقابله با همه گیری کرونا و تداوم ارائه خدمات بهداشتی-درمانی ضروری، با مشکل مواجه شده است. سازمان ملل متحد در روزهای اولیه آغاز همه گیری سریعاً کمک های بی واسطه ای را در بخش درمانی ارائه کرد. در عین حال، این سازمان با راه اندازی یک فرآیند حمایت گری سطح بالا (high level advocacy) تلاش می کند تا تأثیرات تحریم ها بر نظام سلامت ایران بکاهد و با ایجاد کانال هایی برای خریدهای دولتی و انجام معاملات مالی تأثیر تحریم ها را بر نظام بهداشت و سلامت ایران کمتر کند.

۲. حمایت اجتماعی: تور حمایت اجتماعی برای جمعیت های آسیب پذیر

رکن دوم برنامه پیشنهادی سازمان ملل که توسط یونیسف هماهنگ و هدایت می شود، چشم اندازی دووجهی دارد: (۱) برنامه فوری (۳ تا ۶ ماهه) پرداخت های نقدی مشروط جهت دسترسی خانوارهای آسیب پذیر به خدمات اجتماعی ضروری و (۲) برنامه میان مدت تا بلندمدتی (۶ تا ۱۸ ماهه) که روند همگانی شدن پوشش حمایت اجتماعی را تسریع کرده و تاب آوری نظام حمایت اجتماعی کشور برای مقابله با بحران ها را افزایش می دهد. سازمان ملل، برای بخش اول، در نظر دارد مدلی جامع از پرداخت های نقدی مشروط را برای خانوارهای آسیب پذیر، به ویژه آنانی که در بخش غیررسمی اشتغال دارند، در سه استانی که بیش از همه از همه گیری کرونا تأثیر پذیرفته اند، اجرا کند. این برنامه درصدد است حمایت های اجتماعی مکملی را به حداقل ۴۲ هزار خانواری که در سه دهک درآمدی پایین قرار داشته و فرزندان زیر ۱۸ ساله دارند، اختصاص دهد. در این برنامه شرط پرداخت، در کنار کمک های غیرنقدی، تداوم آموزش کودکان، حفظ اشتغال و حمایت مشروط از بیکاران را هدف گرفته است. پس از

در عین حال، طرح UNCT اذعان می کند که گرچه ایران، بر اساس درآمد ناخالص سرانه ملی (شاخص برابری قدرت خرید در سال ۲۰۱۱)، از جمله کشورهای با درآمد متوسط به بالا محسوب می شود، اما یک طبقه متوسط بزرگ و باثبات ندارد. در پیوست این گزارش به مهم ترین مشکلات اجتماعی-اقتصادی کشور، و چگونگی تأثیر بحران کرونا بر شدت این چالش ها و افزایش روزافزون نابرابری و بی عدالتی اجتماعی، هم در عمق و هم در مقیاس، پرداخته شده است. از جمله این چالش ها می توان به پایین بودن متوسط نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (و احتمالاً کاهش ۱۰٪ تا ۱۵٪ آن در سال ۲۰۲۰)؛ نابرابری قابل توجه درآمد و ثروت (عمدتاً ناشی از سوگیری رانت های اقتصادی و رویکردهای سرمایه بر دلاری به جای افزایش اشتغال)؛ دو برابر بودن خط فقر برای ساکنین شهرها نسبت به میزان رسمی حداقل حقوق؛ تورم مزمن؛ بیکاری به عنوان یک چالش پایدار (عمدتاً ناشی از سرمایه گذاری های نامناسب در گذشته و حال و عدم استفاده از ظرفیت های موجود)؛ پیش بینی اضافه شدن ۱٫۵ تا ۲ میلیون نفر به جمع بیکاران در اثر همه گیری کووید-۱۹؛ بهره وری پایین نیروی کار؛ آسیب پذیری مزمن حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد از جمعیت؛ تحت تأثیر قرار گرفتن نیروی کار غیرماهر و کم مهارت و نیمه ماهر، در کنار دست فروشان، کسب و کارهای کوچک، کارگران فصلی و نیروی کار فعال در بخش حمل و نقل عمومی در اثر کرونا؛ و آسیب پذیری بیش از ۳ میلیون پناهنده در کشور اشاره کرد. تیم کشوری سازمان ملل متحد در ایران، در پیوست متن مذکور تخمین می زند که ضرر مالی احتمالی ناشی از بحران کرونا تا کنون ۵۰ تا ۶۰ میلیارد دلار باشد. از این میزان حدود ۲۳ میلیارد دلار (حدود ۱۰۰۰ میلیارد ریال) در قالب کاهش سود، دست مزد و میزان مصرف و ۲۵ تا ۳۵ میلیارد دلار به دلیل کاهش درآمدهای نفتی خواهد بود. با توجه به این چالش ها، برنامه پیشنهادی سازمان ملل برای مقابله با بحران کرونا در ایران، سه رکن اساسی را دربرمی گیرد: (۱) تقویت نظام سلامت، (۲) حمایت اجتماعی از جمعیت آسیب پذیر و (۳) ایجاد اشتغال و تاب آوری اقتصادی.

تداوم گسترش همه گیری کرونا به تضعیف پول رایج در کشورهای درحال توسعه و نوسانات بازارهای مالی در این کشورها منجر شده و سیستم های بانکی این کشورها را که وابستگی شدیدی به دلار دارند، تحت فشاری مضاعف قرار داده است.

دست کم در نیمی از کشورهای جهان خدمات اجتماعی پوشش دهی کاملی ندارند و سالانه حدود ۱۰۰ میلیون نفر به دلیل هزینه های درمانی به فقر شدید دچار می شوند.

تأمین، به شدت آسیب دیده اند. تداوم گسترش همه گیری کرونا هم چنین به تضعیف پول رایج در کشورهای در حال توسعه و نوسانات بازارهای مالی در این کشورها منجر شده و سیستم های بانکی این کشورها را، که وابستگی شدیدی به دلار دارند، تحت فشاری مضاعف قرار داده است. دولت ها، در میانه بحران، بایستی سرمایه گذاری ها و مخارج خود را برای یک دوره میان مدت سازمان دهی کنند و به ثبات سیستم های مالی یاری رسانند.

۵- انسجام اجتماعی و تاب آوری اجتماعی

همه گیری کرونا، مانند بحران های مشابه در دو دهه اخیر، در عدم پوشش و کفایت خدمات حمایت اجتماعی، وضعیت های تفرقه آمیز پیشین را تشدید کرده است. ظرفیت کشورها برای کاهش اثرات اقتصادی-اجتماعی بحران کرونا، عمیقاً به عملکرد دولت های محلی و به کارگیری راه حل های اجتماع محور و اقداماتی بستگی دارد که زنان و جوانان را مورد توجه قرار داده و به مشارکت فراخواند. اقدامات مبتنی بر گفت و گوی اجتماعی، مشارکت سیاسی، آزادی انجمن ها، حق چانه زنی جمعی، آزادی بیان و برابری جنسیتی به تاب آوری و انسجام اجتماعات می افزاید و احتمال خیزش های اجتماعی در اثر پیامدهای بحران کرونا را کاهش می دهد.

برنامه پیشنهادی سازمان ملل در زمینه بازتوانی اجتماعی-اقتصادی برای مقابله با کرونا در ایران

ماه گذشته میلادی، تیم کشوری سازمان ملل متحد برنامه «بازسازی بهتر پس از کرونا: اقدام مشترک UNCT ایران» (Building Back Better After the COVID-19 Outbreak, Joint UNCT Programmatic Offer for I.R. Iran) را راه اندازی کرد. برنامه UNCT تأکید می کند که ایران با برنامه ریزی، بودجه بندی و مدیریت درست به صورت بالقوه می تواند توسعه اجتماعی-اقتصادی گسترده ای داشته باشد. این کشور با بازخوانی نگرش های رایج درباره توسعه اقتصادی و کاهش رانت های اقتصادی، می تواند به طور منظم نرخ رشد تولید ناخالص داخلی خود را به حداقل پنج یا شش درصد برساند. شاخص توسعه انسانی (و شاخص تعدیل شده توسعه انسانی برای نابرابری) در سال ۲۰۱۸ در ایران بالاتر از میانگین این شاخص برای کشورهایی است که در گروه توسعه انسانی بالا قرار دارند.

کرونا، نیروی کار و حمایت اجتماعی

گزارش سیزدهم | ششم مرداد ۱۳۹۹

پرداخت‌های نقدی مشروط

پرداخت‌های مشروط نقدی، به عنوان سیاستی در راستای فرزنددایی و شکستن چرخهٔ بین نسلی فقر، از دههٔ ۱۹۹۰ میلادی در جهان رایج شد و به سرعت، هم از لحاظ تعداد کشورهایی که از این سیاست استفاده می‌کنند و هم از نظر تعداد جمعیت تحت پوشش، گسترش پیدا کرد. برنامه‌هایی که در حال حاضر در کشورهای مختلف در حال اجراست از نظر پارامترهای کلیدی تفاوت‌های بسیاری دارند. در این برنامه‌ها حمایت‌ها به صورت نقدی، حمایت‌های روانشناسی و مددکاری، برنامه‌های آموزشی و اعتبارات خرد (microcredit programs) صورت می‌گیرد. بنا به گزارش سازمان ملل، از بهترین تجربه‌های بین‌المللی می‌توان به تجربه‌های برزیل، هند، اندونزی، مکزیک، نپال، آفریقای جنوبی و تایلند اشاره کرد. جدول زیر نگاهی به جزئیات این برنامه‌ها در کشورهای مکزیک و ترکیه می‌اندازد.

در سال‌های ابتدایی تأکید برنامه‌های پرداخت نقدی مشروط بر تضمین سلامت، آموزش و اشتغال بلندمدت کودکان تحت پوشش بود، اما در سال‌های اخیر تأثیر این برنامه‌ها بر اشتغال خانوارهای تحت پوشش در کوتاه مدت، به جای اثر بلندمدت آن‌ها، اهمیت فزاینده‌ای یافته‌است. به این ترتیب، این برنامه‌ها، علاوه بر اطمینان از تغذیه، سلامت و آموزش این خانوارها، بر افزایش سرمایه انسانی بزرگسالان و دسترسی بیشتر به بازار کار در کوتاه‌ترین زمان ممکن تأکید می‌کنند. البته بعضی از متخصصان این حوزه معتقدند که تمرکز پرداخت‌های نقدی مشروط باید بر آموزش و سلامت کودکان باقی بماند و برنامه‌های دیگری برای افزایش دسترسی خانوارهای فقیر به بازار کار تعریف شود. از مجموعه اقداماتی که برنامه‌های پرداخت نقدی مشروط، عمدتاً در آمریکای لاتین، برای افزایش اشتغال افراد تحت پوشش انجام می‌دهند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

● آموزش فنی و حرفه‌ای

● حمایت آموزشی بزرگسالان برای اتمام دورهٔ ابتدایی و متوسطه

● **پشتیبانی از خوداشتغالی و کارآفرینی خرد:** با این که حمایت از ایجاد کسب‌وکارهای کوچک، عمدتاً از طریق اهدای اعتبار، در بسته‌های حمایتی پرداخت‌های نقدی مشروط در برخی از کشورها وجود دارد، اما ارزیابی این برنامه‌ها توسط سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد که بسیاری از کسب‌وکارهای ایجاد شده با خطر تعطیلی زود هنگام مواجه‌اند.

● **مراکز کارایی:** این مراکز تنها در کنار سایر روش‌های تحریک عرضه و تقاضای نیروی کار، دارای کارکرد مناسب هستند و معمولاً به تنهایی در نرخ رشد اشتغال افراد تحت پوشش بی‌تأثیرند.

● **اشتغال‌زایی مستقیم:** این روش عمدتاً در مواقع بحران مورد استفاده قرار می‌گیرد (به طور مثال در آرزانتین و اروگوئه در سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۷). در برنامه‌های اشتغال‌زایی مستقیم در برزیل، که با طرح‌های پرداخت نقدی مشروط ارتباط تنگاتنگی دارند، اقداماتی در راستای اشتغال‌زایی مستقیم از طریق تقویت امور زیربنایی، عمرانی، مسکن و گردش‌گری انجام می‌شود.

● **اشتغال‌زایی غیرمستقیم:** در این روش از شرکت‌های خصوصی که افراد تحت پوشش برنامه‌های پرداخت نقدی مشروط را استخدام می‌کنند، از طریق پرداخت بخشی از حقوق یا حق بیمهٔ نیروی کار برای زمان محدود، حمایت می‌شود.

انتخاب خانوارهای تحت پوشش، بر اساس اهداف مورد نظر، کمک‌های نقدی برای هر خانوار ماهانه ۳۰ دلار، به مدت ۳ تا ۶ ماه، پرداخت خواهد شد. هم‌چنین، کمک‌های غیر نقدی در قالب اقلامی مانند چون تبلت‌های مجهز به برنامه‌های آموزشی و ویلچر، به ارزش حداکثر ۱۰۰ دلار، به خانوارهای تحت پوشش تعلق می‌گیرد. این برنامه علاوه بر حمایت فوری از گروه‌های هدف، می‌تواند تجربه اجرایی کافی برای بهبود سیستم حمایت اجتماعی ایران و حرکت آن به سمت یک سیستم حمایت اجتماعی فعال و معطوف به توانمندسازی را فراهم آورد.

۳. تاب‌آوری اقتصادی در سطوح خرد، میانه و کلان:

از جمله پیشنهادها سازمان ملل در سطح کلان می‌توان به سیاست‌های شمول مالی (برای مثال بانک‌داری اجتماعی و نگاه‌های اجتماعی) و بهره‌بری حداکثری از همکاری‌های جنوب-جنوب اشاره کرد. در سطح میانی هدف اصلی ایجاد فرصت‌های درآمدزایی جایگزین برای جمعیت‌های آسیب‌پذیر از طریق اتخاذ سیاست‌های مربوط به افزایش عرضه و تقاضا است، به طور مثال آموزش سریع (و ترجیحاً از راه دور) کارفرمایان خرد و کارآفرینان اجتماعی در بخش‌هایی که تقاضا برای آنان رو به افزایش است و خریدهای تضمین‌شده به منظور تحریک تقاضا (البته پس از اطمینان از کیفیت و استاندارد کالا و خدمات). در نهایت، برای مقابله با پیامدهای اقتصادی-اجتماعی بحران کرونا در سطح خرد، پیشنهاد سازمان ملل در ایران بر تقویت ارتباطات در مناطق روستایی و نواحی حاشیه‌ای و آسیب‌دیده متمرکز است. برای مثال می‌توان به تقویت تولید محتوای دیجیتال در اجتماعات محلی، ارائهٔ اینترنت ارزان قیمت در مناطق دوردست، و حمایت از اپراتورهای تلفن همراه، ارائه دهنندگان خدمات اینترنت محلی (ISPs) و پلتفرم‌هایی برای به اشتراک‌گذاری ویدئو مانند آپارات اشاره کرد. شایان ذکر است که برنامهٔ تاب‌آوری اقتصادی با محوریت دفتر عمران سازمان ملل (UNDP) اجرا می‌شود.

برنامه‌های نقدی مشروط در ترکیه و برزیل سلامت و بهداشت خانوار و تداوم آموزش کودکان را هدف گرفته است.

طرح	ترکیه (Social Solidarity Fund)	برزیل (Bolsa Familia)
خدمات بهداشتی و آموزشی	کمک هزینهٔ آموزشی و بهداشتی	کمک هزینهٔ نقدی بهداشتی و آموزشی (بعضاً کمک‌های غیرنقدی توسط دولت‌های محلی ارائه می‌شوند)
گروه هدف	کمک هزینهٔ آموزشی به خانوارهای فقیر با کودکان محصل ۶ ساله و بالاتر؛ و کمک هزینهٔ بهداشتی به خانوارهای فقیر با کودکان ۱ تا ۵ ساله.	خانوارهای به شدت فقیر؛ خانوارهای فقیر با زنان باردار یا کودکان حداکثر ۱۷ ساله
شروط	ثبت نام و حضور حداقل ۸۵ درصدی در مدرسه؛ و مراجعه به مراکز بهداشتی برای انجام معاینات دوره‌ای رشد و واکسیناسیون نوزادان	مراجعه برای مراقبت‌های پزشکی قبل از تولد و در هنگام شیردهی؛ مراجعه برای واکسیناسیون و ارزیابی رشد کودکان تا ۷ سال؛ حداقل حضور ۸۵٪ برای کودکان تا ۱۵ سال و ۷۵٪ برای کودکان ۱۶ و ۱۷ ساله در مدرسه
واجدین شرایط	پوشش ملی و انتخاب واجدین شرایط بر اساس آزمون وسیع	خانوارهای به شدت فقیر با درآمد سرانهٔ ماهانه حدود ۱۷ دلار یا کمتر؛ خانوارهای دارای زنان باردار یا کودکان حداکثر ۱۷ ساله و با درآمد سرانهٔ ماهانه حدود ۳۴ دلار یا کمتر
میزان	پیش از مدرسه: ۶ دلار کودک/ماه؛ در دوران تحصیل: ۹٫۵ دلار در ماه برای فرزند اول، ۸ دلار در ماه برای فرزند دوم و ۶٫۵ دلار در ماه برای هر یک از فرزندان بعدی	مزایای متغیر، از حدود ماهی ۷ دلار (برای خانوارهای فقیر با یک زن باردار یا یک فرزند حداکثر ۱۷ ساله) تا حدود ماهی ۶۵ دلار (برای خانوارهای به شدت فقیر با ۵ زن باردار یا کودک حداکثر ۱۵ ساله و ۲ کودک ۱۶ تا ۱۷ ساله)

در سال‌های ابتدایی تأکید برنامه‌های پرداخت نقدی مشروط بر تضمین سلامت، آموزش و اشتغال بلندمدت کودکان تحت پوشش بود، اما در سال‌های اخیر تأثیر این برنامه‌ها بر اشتغال خانوارهای تحت پوشش در کوتاه مدت، به جای اثر بلندمدت آن‌ها، اهمیت فزاینده‌ای یافته‌است.